

SMS Babenberg 1902

SMS Babenberg sorhajó (erősített partvédő csatahajó²³³⁸)

Testvérhajói: SMS Habsburg és SMS Árpád)

Vízkeszítési kapacitása: 8232 hosszú tonna (8364 metrikus tonna)
8823 hosszú tonna (8965 metrikus tonna) teljesen felszerelve

Hossza: 114,57 m (375 láb 10 hüvelyk)
113,11 m (371 láb 1 hüvelyk) a vízvonalon

Szélessége: 19,86 m (65 láb)

Merülése: 7,48 m (24 láb 6 hüvelyk)

A szabadoldal elöl 5,8 m (19 láb) magas, hátul 5,5 m (18 láb 1 hüvelyk) magas

Metrikus magassága: 0,82 m (2,7 láb) és 1,02 (3,3 láb) között volt.

Meghajtása: 16 db Belleville vízcsöves kazán
2 db álló, négyhengeres háromszoros expanziós gőzgép (Maudsley Sons & Fiel London), üzemi nyomás 20 atm
2 db tengely
2 db 3 szárnyú, befelé forgó hajócsavar (4,88 m átmérőjű)

Teljesítménye: 13 341 LE (9808 kW) (Máshol 16 000 LE /11 931 kW/)

Sebessége: 19,85 csomó, max. sebessége 22,2 csomó
1903.09.24-én a négy részbe álló tengeri átvételi próbák alatt, 19,67 csomós (36,2 km/h) átlagsebességet ért el.

A Habsburg legjobban átlagsebessége 19,62 csomó, míg az Árpád-é 19,65 csomó volt.²³³⁹

Hatótávolsága: 3600 tmf/12 csomó

Üzemanyaga: 500 – 840 tonna szén

Személyzete: 32 tiszt és 618 tengerész

Páncélzata króm-nikkel-acél:

vízvonalon 180-220 mm (7,1–8,7 hüvelyk)

fedélzet 40-66 mm (1,6 hüvelyk)

felépítmény 150-200 mm (5,9 hüvelyk)

lövegtorony 210-280 mm 8,3–11,0 hüvelyk)

kazamata 135 mm

Kettős hajótest, hosszanti és keresztirányú azélvázzal, amire felszegecselték a páncélzatot kívül.

A gerinctől a lövegfedélzetig vízszintes válaszfalak sora, összesen 174 rekesz. A hajó oldalára oldalirányú kilengéscsökkentőket szereltek fel.

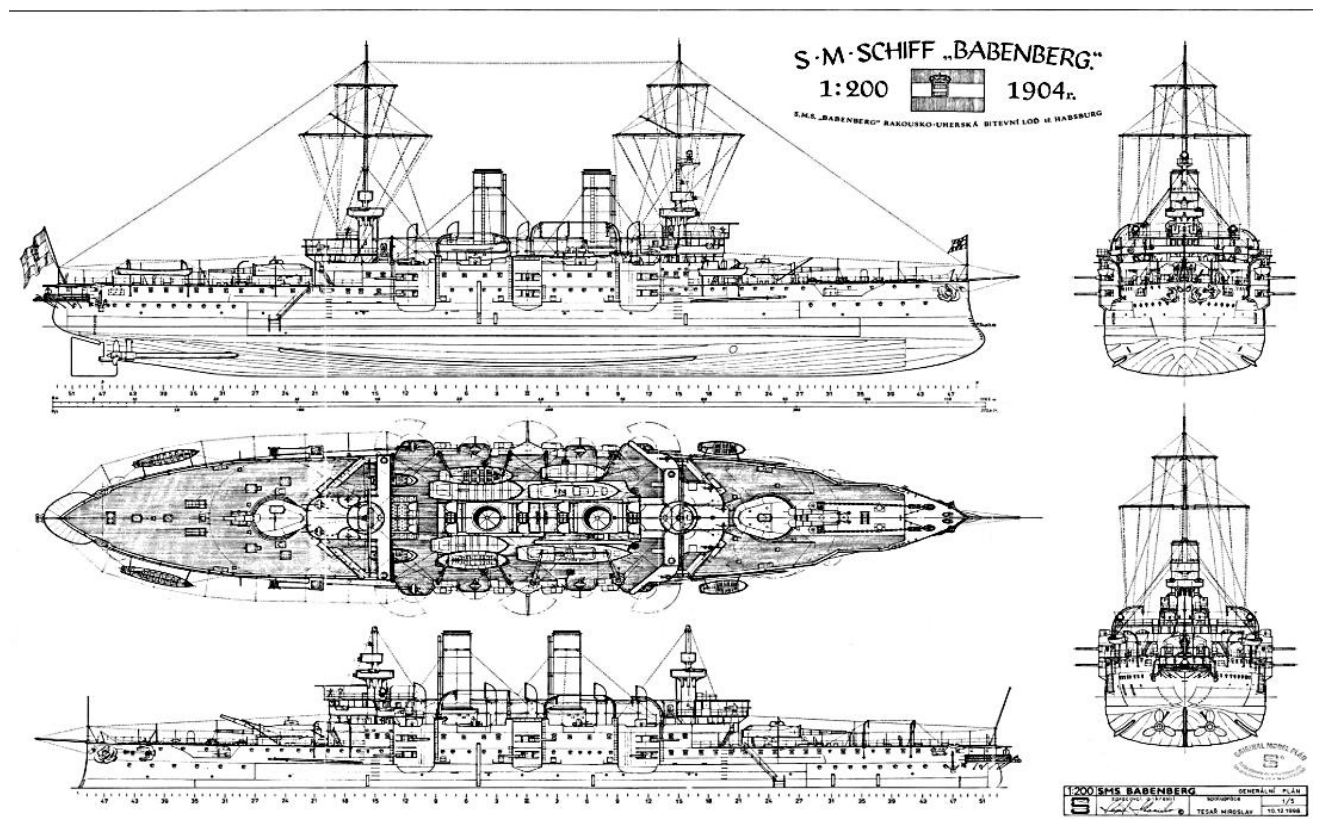
A Babenberg-nek volt egy vízszintes főfedélzete, amelyet fával borítottak, míg a felső fedélzetet linóleummal vagy korticinnal borítottak. Máshol viszont azt írták, hogy a hajóból kihagyták a fa alkatrészeket.

²³³⁸ Hazánk, 9. évfolyam, 1902-03-29 / 76. szám

²³³⁹ Die Zeit, September 1903-09-25

Fegyverzete:

- 3 db (1x2, 1x1) 24 cm-es (9,4 hüvelykes) L/40 Skoda ágyú²³⁴⁰ (lőszerkészlet 240 db)
(Az ágyú kalibere 24 centiméter, a cső súlya 28.000 kilogramm, a lafettái pedig 147 és fél tonna. Az ágyú 215 kilogrammos acéllövődékét 45 kilogramm lőporral 16 kilométerre dobja.²³⁴¹)
- 12 db 15 cm (5,9 hüvelykes) L/40 Skoda ágyú (össz lőszerkészlet 2160 db) 8 lövés percenként.²³⁴²
(Ezeket 1906-ban Pólában kicserélték és lövegarancsnoki állásokat is kiépítettek.)
- 10 db 66 mm (7 cm – 2,6 hüvelyk) L/18 Skoda ágyú (össz lőszerkészlet 4000 db)
(Ezeket 1906-ban Pólában leszerelték)
- 12 db 3,7 cm Vickers géppágyú
(1905-ben a Vickers lövegeit 4,7 cm-es (1,9 hüvelyk) L/44-es gyorstüzelő lövegek váltották fel.)
- 4 db 8 mm-es Skoda géppuska
- 2 db 45 cm-es torpedó²³⁴³
- 20 db akna
(Az SMS Habsburg és az SMS Árpád német Krupp lövegeket kapott.)

Épült: San Marco hajógyár Trieszt²³⁴⁴

Építés kezdete: 1901.01.19.

Vízrebocsátása: 1902.10.04.

A keresztanya Marianne Goess grófné, Leopold Goess gróf, titkos tanácsos, Trieszt és a Tengeremellék helytartójának hitvese volt.

Befejezte: 1904.04.15.

Hadrendbe állt: 1904.05.24.²³⁴⁵

²³⁴⁰ <https://www.youtube.com/watch?v=fqbhANKjDw>

²³⁴¹ Uj Idők, 10. évfolyam, 1904-09-25 / 39. szám / X. Y.: Pályaválasztás és egészség / Társadalmi ismeretterjesztő cikkek, genreképek, leírások

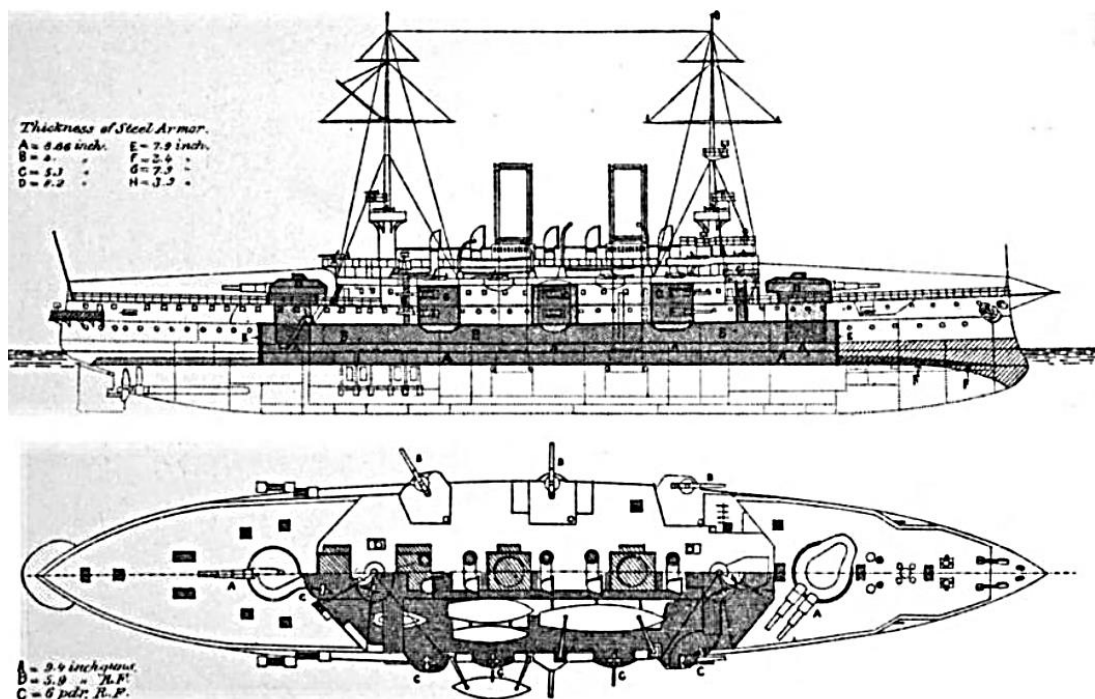
²³⁴² Pilsner Tagblatt, August 1902-08-04

²³⁴³ Bak József, Csonkaréti Károly, Lévay Gábor, Sárhidai Gyula: Hadihajók típuskönyv, Zrínyi Katonai Kiadóm Budapest, 1984

²³⁴⁴ Pesti Hírlap, 24. évfolyam, 1902-10-04 / 272. szám

²³⁴⁵ https://hu.wikipedia.org/wiki/SMS_Babenberg

Ára: A hajótest, kazán stb. 12.950.000 korona, ágyuk 3.100.000 korona, lövőeszer 2.230.000 korona.²³⁴⁶

2347

1902.

1902.08.04-i hír: Az első Skoda 24 c,-es löveg 1902.07.28-án fog megérkezni Polába. Az ágyú öntött acél. Súlya 28 800 kg. A lőtérre egy 40 tonnás pontonnal vitték a Monte Cane-i lőtérre, ahol a lögyakorlatokat elvégzik rajta. Ha beválik, akkor az ilyen méretű lövegek terén teljesen függetlenné válhatunk a külföldtől.²³⁴⁸ Sajnos, a lövegekkel még 1903 végén is problémák voltak, ami alaposan késleltette a hajó hadrendbe állását.

1902.10.04-i hír: Holnap, szombaton -valójában 1902.10.04-én a király névnapján-, bocsátják vízre Triesztben az ottani San Marco hajógyárban a haditengerészetünk részére épített Babenberg nevű új páncélos hadihajót, mely testvérhajója az Árpád és a Habsburg nevű páncélosoknak. Az új hadihajó vízrebocsátása nagy ünnepélyességgel fog végbemenni. Báró Spaun tengernagy meghívására a magyar országgyűlés tagjai közül is sokan lerándultak Triesztbe, ahová gróf Apponyi Albertet is várták, de a képviselőház elnöke akadályoztatása miatt nem mehetett le az ünnepre. A képviselők közül az ünnepélyen részt vesznek: Konkoly Thege Miklós, Várady Károly, Kende Péter, Halász Zsigmond, Pattyánszky Elek, Kammerer Ernő, Osztroniczky Miklós, Lator Sándor, Bolgár Ferenc, Werner Gyula, Kubinyi Géza, Kiss Emil, Tormay Károly, Domahidy Elemér, Molecz Dániel, Rónay János, Rónay Ernő, Ragályi Béla, Fülöpp Béla és Erenits Pál. Fiumét dr. Vio Ferenc podeszta fogja képviselni. A Babenberg minden mérete és kiállítása azonos az előbbi két páncélossal. A Babenberg épen úgy, mint az Árpád és a Habsburg páncélosok a hadihajó építészetnek legmodernebb és legnagyobb harcképességű alkotása. Nagy harcképességénél, nagyszabású védő- és támadó felszerelésénél fogva hadihajóink sorában az elsők között foglal helyet. Az új páncélosnak kiváló nagy értéke, hadi szempontból, abban áll, hogy roppant nagy az ellentálló képessége, így a hajó, teljesen biztosítva van az elsüllyedéstől, amennyiben több vízmentesen elzárható része van és tíz hatalmas gőszivattyúja, mikkel az egyes hajórési székéből bámulatos gyorsasággal lehet az esetleg betóduló vizet kiszivattyúzni. A hajó váza apró, egymástól elkülönített kamarák sorozatából áll és ha a hajón akár összeütközés vagy lövés következtében rés támad, úgy a víz csak egy helyre hatolhat be, honnan aztán hatalmas szivattyúk

²³⁴⁶ Alkotmány, 7. évfolyam, 1902-03-29 / 76. szám

²³⁴⁷ <https://virtualdockyard.co.uk/0-PLANS-PAGES/SMS%20BABENBERG.html>

²³⁴⁸ Pilsner Tagblatt, August 1902-08-04

segélyével a vizet csakhamar ki lehet szivattyúzni. A Babenberg ezenkívül még hat nagy gőzszivattyúval van felszerelve, amely tűzoltási célokra szolgál. A hajó 107.60 méter hosszú, 19.80 méter széles és tonnatartalma 8340 tonna. Két egymástól teljesen külön működő és kezelhető gőzgépe 11.900 lóerejű. A többi különféle segédgépek, amelyek az ágyuk mozgatására, a kormányzás, világítás céljaira szolgálnak, összesen szintén több ezer lóerőt fejtenek ki. A gépek nagyságáról fogalmat nyújt azok súlya, amely nem kevesebb, mint 1090 tonna. A hajón oly nagy szénraktár van, hogy abban 800 tonna kőszén helyezhető el, amely mennyiséggel a hajó 3600 mértföldnyi utat, óránként 12 m mértföldnyi középsebességgel tehet meg. A hajó hadi felszerelése a következő: a fedélzeten három 24 cm-es átmérőjű gyorstüzélgépező lesz, amelyeket erős páncéltornyokban fognak elhelyezni. Azon-n kívül lesz még tizenkét 15 cm.-es átmérőjű gyorstüzélgépező, két 7 cm.-es acél-bronz ágyú és 22 kisebbfajta ágyú és ezek között 12 golyószóró ágyú. A hajó világításáról is bőségesen gondoskodtak. A hajó belsejét 500 különféle nagyságú villamos lámpa fogja megvilágítani, míg a külső részén hét, egyenként 2.500 gyertyafényű nagy ívlámpa fogja szórni világát. Főlemlítésre érdemes az a körülmény is, hogy a hajó építésénél felhasznált vas és acél, valamint egyéb anyagok jó része Magyarországból került ki.²³⁴⁹

A tisztikabinok nagyon kicsik, de kényelmesen vannak berendezve. A fedélzet alatti hajótér szűk és nyomasztó lehet a látogatók számára. Itt minden csupasz fém.²³⁵⁰

1903.

1903.09.01-én Végrehajtott első próbaútját és a főgépek kipróbálása alkalmából áthajózott Polába.

1903.09.05-i hír: „Triesztből jelentik lapunknak, hogy a haditengerészetünk részére az ottani San Marco hajógyárban készített «Babenberg» nevű új toronyhajó tegnap indult el első útjára Pólába, ahol az új páncélost felszerelni fogják. Ez utazás alatt a hajó próbaútját is megtartják, mely célból külön bizottságot küldtek ki. A hajót ez útjában Danelutti tengerészkapitány és Baselli korvetkapitány vezénylik. A «Babenberg»-et, amely az «Árpád» és a «Habsburg» hadihajók mintájára készült a legmodernebbül szerelik föl.”²³⁵¹

1903.09.22-i hír: „Pólából táviratozzák nekünk, hogy a «Babenberg» hadihajó, amelyet a trieszti Stabilimento Technico épített, ma tette meg próbaútját. Az új hadihajó 22,2 csomó gyorsaságot ért el, holott a szerződés szerint 19 csomónak kell lennie a gyorsaságnak, tehát gyorsasága fokozott.”²³⁵² **A cikk a hajó gyártási helyét tévesen adta meg.** A hajó a szintén trieszti San Marco hajógyárban készült.

1903.09.25-i hír: A Babenberg tegnap tartotta első próbabemenetét. Ez alkalommal óránként 19.67 csomó középgyorsaságot fejtett ki, e szerint még valamivel többet, mint a két testvérhajó, a Habsburg és Árpád, amelyek 19.62, illetőleg 19.65 középgyorsaságot értek el.²³⁵³

A hajó ha teljes sebességgel úszik és leállnak a hirtelen a hajtóművei, akkor még 20 percig úszik és csak utána áll meg. A próbaút után a 38 geológus Nemzetközi Földtani Kongresszus résztvevőit vitte egy tengeri kirándulásra.²³⁵⁴

1903.12.02-i hír:” Hajóhadunk egyik leghatalmasabb csatahajójának, a múlt évben vízrebocsátott Babenberg-nek felfegyverzése már a befejezéshez közeledik. A haditengerészet tüzérségi bizottsága Scoda Pilsen melletti gyártelepén a héten veszi át a csatahajó nehéz ágyúit és páncéltornyát. A torony 240 milliméter vastag nikkel (nikkel)-króm-acélból készült s 230 tonna nehéz. A toronyban szorosan egymás mellett két ágyúóriás van elhelyezve. Az ágyuk ürmérete 24 centiméter, csövének hossza 106 méter. A cső súlya 28.000 kilogramm, a lafettáé pedig 1475 tonna. Az ágyú egyszeri megtöltéséhez 45 kilogramm puskapor szükséges, ez az aránylag kevés puskapor a 215 kilogramm nehéz acéllövedéket 760 méter kezdődő sebességgel 16 kilométernyire röpíti. A lövedék a cső nyílása mellett átfúr egy 68 centiméter vastag kemény vaslemezt, sőt még nagyobb távolságra is keresztül megy egy 40 centiméter

²³⁴⁹ Pesti Hírlap, 24. évfolyam, 1902-10-04 / 272. szám

²³⁵⁰ Arbeiter-Zeitung, April 1904-04-10

²³⁵¹ Hazánk, 10. évfolyam, 1903-09-05 / 209. szám

²³⁵² Pesti Napló, 54. évfolyam, 1903-09-22 / 259. szám

²³⁵³ Budapesti Hírlap, 23. évfolyam, 1903-09-25 / 263. szám

²³⁵⁴ Reichspost, Oktober 1903-10-03

vastag króm-nikol-acél lemezen. Az ágyúnak — eltérően a többi nehéz ágyútól — egységes töltése van, azaz a puskapor, a lövedék és a gyutacs egy fémhüvelyben van egyesítve. Ezért az ágyú gyorsan kezelhető, úgy hogy szükség esetén percenként 3—4 célzott lövést lehet vele tenni. A gyorstüzeléshez persze csak a legszükségesebb esetekben szabad nyúlni, mert a nagy űrméretű ágyúk csövei a nagymennyiségű puskapor feszítőereje és az acéllövedékek súrlódása következtében gyorsan elhasználódnak. A Babenberg csatahajó most átvett ágyúi például előzetes számítás szerint mindössze csak háromszáz lövést fognak kiállani, azután a cső hasznavehetetlenné válik. Ha a tüzérségi bizottság az ágyukat és a páncéltornyot megfelelőnek találja, úgy azokat azonnal elszállítják. A torony és az ágyúk felállításával az új csatahajó főfegyverzésének legfontosabb részét fejezik be, úgy hogy a hajót már legközelebb használhatják. A Babenberg főfegyverzésének befejezésével teljesen elkészült hadiflottánk első nagy hajó-osztálya, amelynek építését 1897-ben kezdték meg. A hajóosztály három hajóból áll, úgymint a Habsburg-ból, az Árpád-ból és az első osztrák dinasztiáról elnevezett Babenberg-ből. A három csatahajó mindegyike 8300 tonnás, gépeik 11.900 lóerejűek s fegyverzetük három nehéz, tizenkét közepes, tizenkét könnyű és tizenhat kis kaliberű ágyúból áll.”²³⁵⁵

1903.12.22-i cikk: „A Babenberg csatahajó tornyát és két huszonnégy centiméteres ágyúját a minap kellett volna átvennie egy tengerész-tüzérségi bizottságnak a Scoda Pilzen melletti gyárában. A bizottság a Pilzen melletti lövőtéren vizsgálta meg az átveendő tárgyakat. A tornyot és az egyik ágyút — amelyek a próbálvéseket kiállották — átvette, a másik huszonnégy centiméteres nehéz ágyú csövének furatában azonban a lövések következtében sérülések mutatkoztak s azért a bizottság az ágyút visszautasította. A Babenberg csatahajó főfegyverzése ezáltal természetesen késedelmet szenved. Ez a körülmény gondolkozóba ejthetné a közös hadügyminisztériumot s végre valahára beláthatná, hogy nem egészséges dolog, ha egy állam, egy nagyhatalom egy magáncég kénye-kedvére van utalva. Ha a monarchia területén még egy ágyúgyár volna, amely képes nagy űrméretű ágyúkat készíteni, úgy a csehországi Scodagyár bizonyára jobban igyekeznék a megrendelésnek megfelelni s nem állna a bizottság elé oly ágyúkkal, a melyek már az első lövések után hasznavehetetlenné válnak. A csőfuratban keletkezett sérülések vagy az anyag hibája vagy pedig az öntés vagy fűrés, edzés felületessége, tehát mindenestre a gyár hanyagsága miatt keletkeztek. A cseh Scoda-cég milliókat keres az államtól, azért gondosabban is megfelelhetne kötelességének.”²³⁵⁶

1903-ban már tervezték az SMS Babenberg besorolását a téli hajórajba, de felfegyverzése a fenti cikk fényében, lassan haladhatott.²³⁵⁷

1904.

1904-ben még fizették a Babenberg építési költségeit. (Hajóépítés és gépek összesen 12 905 000 korona, ágyúk és fegyverekre 3 100 000 korona, lőszerre 2 230 000 korona.)²³⁵⁸ A lőszeres költséget még 1907-ben is fizették.²³⁵⁹

1904.05.24-én felszerelték, és először szolgálatba állították. A Gyakorló Hajóraj kötelékébe került beosztásra.²³⁶⁰

1904.06.18-án már Hermann Pleskott sorhajókapitány a parancsnoksága alatt, előkészítő gyakorlatra ment a Fasana csatornába.²³⁶¹

1904.06.25-i hír: „Dalmáciában.) Három hadihajónk, az „Árpád“, „Habsburg“ és „Babenberg“ — mint Ragusa-ból értesülünk — egy kisebb hajóhadosztály élén néhány nap óta a kikötőben horgonyoz. A hajóhad ott állomásozásának állítólag az az oka, hogy Ragusa és Spalato közt tengeri szárazföldi (kombinált hadgyakorlatot készítsen elő. E feltevéssel megerősíteni látjuk azt a körülményt, hogy

²³⁵⁵ Budapesti Hírlap, 23. évfolyam, 1903-12-02 / 331. szám

²³⁵⁶ Budapesti Hírlap, 23. évfolyam, 1903-12-22 / 351. szám

²³⁵⁷ Hazánk, 10. évfolyam, 1903-08-30 / 204. szám

²³⁵⁸ Budapesti Közlöny, 38. évfolyam, 1904-03-01 / 49. szám

²³⁵⁹ Budapesti Közlöny, 41. évfolyam, 1907-01-16 / 13. szám

²³⁶⁰ Budapesti Hírlap, 24. évfolyam, 1904-05-18 / 138. szám

²³⁶¹ Sport und Salon, Januar-Juni 1904-06-18

Horsetzky tábornagy, Dalmácia katonai parancsnoka, beható tárgyalást folytatott Ripper ellentengernaggyal, a hajóhad parancsnokával.”²³⁶²

1904.08.17-i hír:” Triesztből jelentik: A császári és királyi nyári hajóhad, mely Ripper Gyula ellentengernagy vezénylete alatt áll, szerdán reggel vet horgonyt Trieszt előtt. A hajóhad a Habsburg nevű csatahajóból mint a parancsnok zászlóshajójából, az Árpád, Babenberg, Monarch, Wien, Budapest csatahajókból, a Zenta cirkálóból, a Meteor, Satellit és Komet nevű torpedóhajókból és 12 torpedónaszádból áll. A hajóhad valószínűleg három-négy napig horgonyoz itt. Ő felsége születésnapja alkalmából 17-én este nagy hajókivilágítás lesz. Hír szerint a hajóhad ittidőzése alkalmából adják át ünnepiesen Goess Marian grófnő pompás ezüst asztaldíszét, melyet hajófelavatási ajándékképpen ad a Babenberg parancsnokságának.”²³⁶³

1904.08.31-i hír: „Fiuméből táviratozzék. Ma este Pólából folytonos gyakorlatozás közben közös haditengerészetünknek három hadosztályból álló nyári flottája Ripper ellentengernagy parancsnoklásával ideérkezett. A Habsburg vezérhajón kívül itt vannak az Árpád, Babenberg, Budapest, Wien, Monarch és Kaiser Franz Josef nagy csatahajók, négy torpedóromboló, két óceánjáró és kilenc elsősztályú torpedónaszád. A flotta a miniszter új rendeletéből kifolyólag ezúttal is három-négy napig marad itt, hogy a most felveendő zsoldból a személyzet itt költsék.”²³⁶⁴

1904.09.03-án véget ért egy tengeri hadgyakorlat és a hajók visszatértek Fiuméba. „Az ideérkezett hajóraj három hajóosztályból áll. Az első hajóosztályba három 8300 tonnás csatahajó: a «Habsburg», «Árpád» és a «Babenberg» tartozik. Parancsnokuk Ripper Gyula ellentengernagy. A «Habsburg» tornyoshajó, melynek Ziegler Lucian sorhajókapitány a parancsnoka és amely egyúttal a vezérlő hajó, 1901-ben a trieszti Stabilimento tecnico-ban épült. Hossza 108 és szélessége 20 méter. Páncéljára 22 cm.-es és Krupp-féle toronyágyúból, tizenkét 15 cm.-es és huszonnégy 7 cm.-es Skoda gyorstüzelőágyúból és hat 7 mm.-es maximágyúból áll. Személyzete 718 főnyi. Az «Árpád» és «Babenberg» ugyanilyen méretűek. Az előbbinek Couarde Guidó sorhajókapitány a parancsnoka. Személyzete 647 főből áll. A «Babenberg»-en 645 főnyi személyzet van. A második hajóosztályt Beck Gyula ellentengernagy vezetésével a «Monarch», «Wien» és «Budapest» tornyos csatahajók alkotják és teljesen modern építmények, melyekről Európa szakemberei nagy elismeréssel nyilatkoztak. A «Monarch», melynek Schukles Lázár sorhajókapitány a parancsnoka, 1895-ben Triesztben épült. Hossza 93 és szélessége 17 méter. Tüzérségi felszerelése: négy 24 cm.-es Krupp-ágyú, hat 15 cm.-es gyorstüzelő, két kisebb gyorstüzelőágyú és tizenhat 37 mm.-es Skoda-ágyú. A «Wien», parancsnoka Sobieczky Adolf fregattkapitány és a «Budapest» — Preradovics Dusan fregattkapitány a parancsnoka — ikerhajói a «Monarch»-nak és úgy a mértékben, mint a felszerelésben teljesen megegyeznek vele. A «Wien»-t 1895-ben, míg a Budapest-et 1896-ban a millennium évében Pólában bocsátották vízre. Az előbbin 389, az utóbbin pedig 438 főből álló személyzet van. A harmadik hajóosztályba a gyakorló hajóraj torpedóflottilája tartozik, Mauler József sorhajókapitány kommandója alatt. A flotta hajói: a «Satellit», «Meteor», «Komet» és a «Zenta». Ez utóbbi a kisebb torpedócirkálók csoportjába tartozik. Tonnatartalma 2300. 1897-ben a pólai arzenálban épült. Hossza 92, szélessége 12 méter. Van rajta nyolc 12 cm.-es Skoda gyorstüzelő és tizenkét kisebb gyorstüzelő ágyú. Személyzete 283 ember. — A másik három torpedóútó hajó. Közülök a «Satellit» a legújabb. 1892-ben a schichau gyárban épült. Hossza 67, szélessége 8,1 méter. Tonnatartalma 540. Gépezete olyan, hogy óránként 23 tengeri mértföldet képes megtenni. Parancsnoka Cattarinich korvettkapitány. 79 főnyi személyzet van rajta. A «Komet» (parancsnoka Luis Lino korvettkapitány) és a «Meteor» (parancsnoka Sanchez de la Cerda Antal korvettkapitány.) Németországban épültek, 1688-ban, illetve 1887-ben. Az előbbi 59 m. hosszú és 6.8 m. széles. Tonnatartalma 360. Sebessége 21 mértföld óránként. Személyzete 55 emberből áll. A «Meteor» 57 méter hosszú, 6.8 m. széles, 350 tonnás és szintén 21 mértföldnyi sebességgel halad. 59 ember van rajta. A torpedónaszádok közül csak a «Kigyó» és a «Python» vihart járó (Hochseebote) naszádok modernnek, (1899-ben épültek Angliában). Sebességük 26 tengeri mértföld, tehát a leggyorsabban járók az itt horgonyzó valamennyi hadihajók közül. Van rajtuk két-két 47 milliméteres gyorstüzelő ágyú. Személyzetük minimális: 18—18 ember van egyegy hajón. A többi elsősztályú

²³⁶² Pesti Hírlap, 26. évfolyam, 1904-06-25 / 175. szám

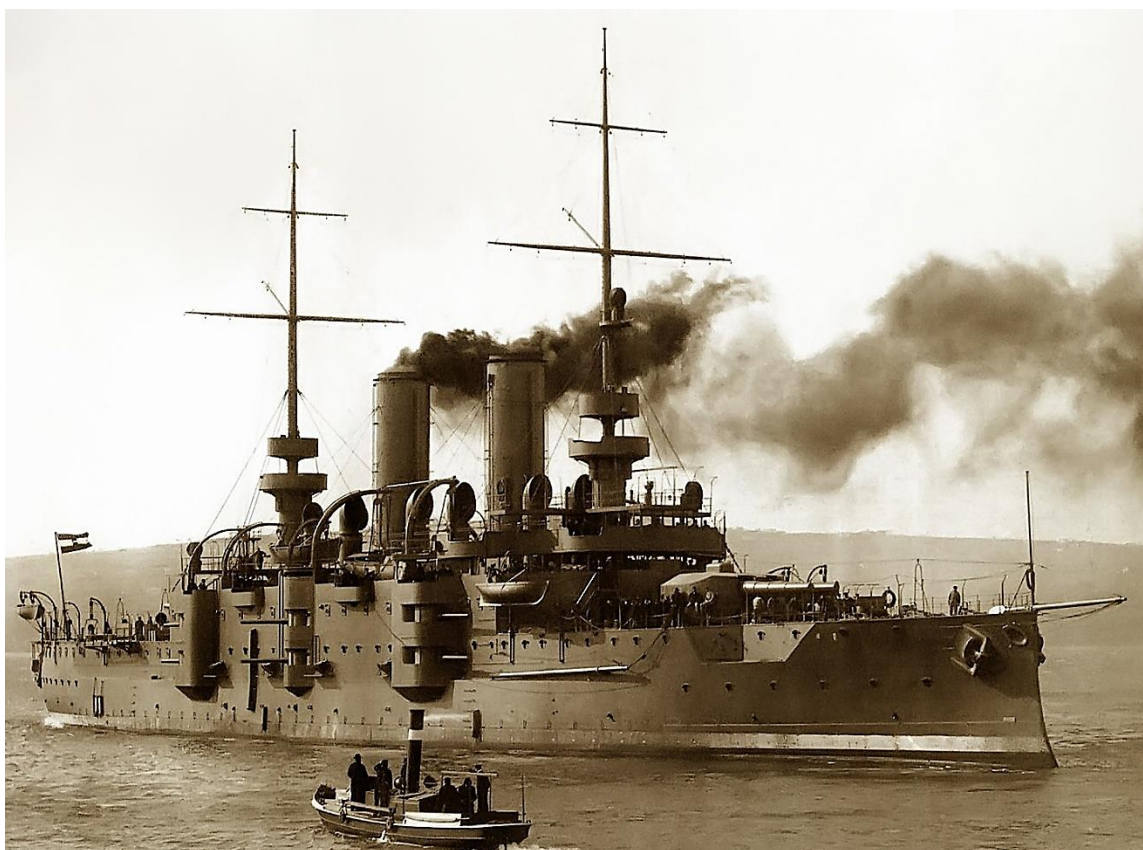
²³⁶³ Alkotmány, 9. évfolyam, 1904-08-17 / 197. szám

²³⁶⁴ Budapesti Hírlap, 24. évfolyam, 1904-08-31 / 240. szám

torpedónaszádok, mint a «Flamingo», «Gaukler», «Harpie», «Ibis», «Kranich», «Marabu», «Reiher», «Sekraetuer» és a «Weihe» 78 tonnások és 19 tengeri mértföldnyi sebességgel haladnak. S két-két könnyű ágyúval vannak felszerelve. Hosszúságuk 39 méter, szélességük 4 és fél méter. A legújabb közöttük a «Flamingo» és a «Marabu», amelyeket 1890-ben bocsátottak vízre. A többiek 1888—89. évek közt épültek. Itt van még a «Kaiser Franz József I.» torpedócirkáló tornyos hajó is, amely csak nemrég tért vissza haditengerészeti akadémiánk növendékeivel, akik a szünidei gyakorlati tanulmányúton voltak. A hajó parancsnoka Kohn báró sorhajókapitány. Ez a csatahajónk 1889-ben épült Triesztben, 4000 tonnás, hossza 98, szélessége 15 méter. Van rajta két 11 cm-es és hat 15 cm-es Krupp-ágyú, két könnyű ágyú és húsz gyorstüzelő. Személyzete majd 400 főből áll.,²³⁶⁵

1904.09.18-i hír: „Bécsből jelentik, hogy a király Stenuszova-Petruski Miczisláv lovag ellentengernagyot nevezte ki a téli hajóraj parancsnokává. A téli hajóraj hír szerint a Habsburg, Árpád, Babenberg, Zenta, Satellit és Franz Josef hajókból fog állani. Később e hajókhoz még a Mária Theresia csatahajó is járul.”²³⁶⁶

Fiuméből jelentik, hogy a Habsburg, Árpád, Babenberg, FranzJosef és Mária Terézia csatahajókból, a Zenta és Szeatellit torpedóhajókból álló hajóraj holnap 1904.10.22-én odaérkezik. A hajóraj 24-ikéig marad Fiumében.²³⁶⁷

2368

1904.11.25-i hír: „útja. Gróf Montecuccoli Rudolf tengernagy, haditengerészetünk parancsnoka Dalmáciában bevégzett szemleútjáról tegnap a «Pelican» hadiyachton Pólába érkezett, hogy az ottani hadikikötőt megvizsgálja. A hajóhad a «Habsburg» vezérhajóból, az «Árpád», «Babenberg», «Mária Terézia», «Franz Joseph I.», a «Zenta» és a «Satelli» csatahajókból áll. A flotta parancsnoka Siemuszoza-Pietruszki Miczisláv ellentengernagy.”²³⁶⁹

²³⁶⁵ Független Magyarország, 3. évfolyam, 1904-09-03 / 885. szám

²³⁶⁶ Magyarország, 11. évfolyam, 1904-09-18 / 224. szám

²³⁶⁷ Budapesti Hírlap, 24. évfolyam, 1904-10-21 / 291. szám

²³⁶⁸ https://en.wikipedia.org/wiki/SMS_Babenberg

²³⁶⁹ Független Magyarország, 3. évfolyam, 1904-11-25 / 967. szám

1904.12.01-i hír:” Fiuméből táviratozzék. A téli hajóraj ma Arza (Arsa)-ból ideérkezett. A hajóraj a Habsburg, Babenberg, Zenta, Szigetvár (cirkálók) és Szatellit (Satellit torpedóhajó) csatahajókból áll.”²³⁷⁰ (Arsa = Istria, guarneroi öböl.)

1904.12.10-i hír szerint a téli hajóraj, a Habsburg zászlóshajó vezetésével a Fasana csatornában van. Itt van még a Babenberg, az Árpád, a Zenta, az Aspern, a Szigetvár és Satellit. A hajóraj bevetésre kész, mert Törökországban monarchiabeli állampolgárokat ért incidens török tisztségviselők részéről, és a török fél nem tett eddig eleget a Monarchia jóvátételi követelésének.²³⁷¹

1905.

1905.02.01-én a hajórajjal együtt kifutott Polából Levante felé. A hajóraj tagja még az SMS Habsburg és az SMS Árpád és a kísérőhajó.

1905.02.05-16-án Pireusz-ban voltak.²³⁷²

1905.02.18-19-ben Vólosz következett.²³⁷³

1905.02.20-03.08-án Szalonikiben voltak.

1905.03.10-16-án a Mudrosz-öbölben vetettek horgonyt.

1905.03.17-19-én Mütiliné-ben kötöttek ki.

1905.03.20-04.06-án Szmirna-ban (Izmír) jártak.

1905.04.06-09 között Cesme (Izmír közelében van) következett.²³⁷⁴

Itt volt az SMS Habsburg és az SMS Árpád is, míg az SMS Szigetvár Skala Nova-ban volt.

1905.04.09-10-én Návplio-ban (Peloponnészoszi félsziget Argoliszi öblében) voltak.

1905.04.11-17-én Kefalonia (székhelye Argosztoli) következett.

1905.04.18-20 között Durres-ben (albán kikötő) voltak.

1905.04.21-én Lunga Grossa volt a megállóhelyük.

1905.04.22-én futottak be Polába.

1905.05.27-én Montecuccoli flottaparancsnok felszállt a Badenbergre Triesztben, ahová a Habsburgon érkezett, és a Babenberg-en Polába hajózott.²³⁷⁵

1905.06.14-1905.09.15 között a Nyári Hajóraj tagja volt.²³⁷⁶

1905.07.01-én testvérhajóival együtt Fiumében volt.²³⁷⁷

„A téli gyakorló hajórajt, mint Pólából jelentik (1905.09.24-én), már összeállították; a hajóraj a napokban megkezdí gyakorlatait az Adria északi részén. A gyakorló hajóraj parancsnokává Pietruszki B. Miciszláv ellentengernagyot, a tengerészeti törzskar főnökévé pedig Racsics Antal fregattkapitányt nevezték ki. A téli gyakorló hajóraj a Habsburg, az Árpád és a Babenberg csatahajókból, a St. Georg, a Mária Terézia vértés cirkálókból, a Szigetvár torpedó cirkálókból, a Satellit torpedó hajókból, a Huszár torpedó zúzókból, a Kaiman siktengert járó torpedó naszádból és a Harpie, Gaukler és a Reicher (Raiman) torpedó naszádokból áll.”²³⁷⁸

1905.11.01-én a Téli hajórajban az SMS Habsburgot az SMS Archduke Karl csatahajó váltotta fel. A többi egység nem változott. A kötelék a Fasana csatornában állomásozik az Adria déli vizein.²³⁷⁹

²³⁷⁰ Budapesti Hírlap, 24. évfolyam, 1904-12-01 / 332. szám

²³⁷¹ Linzer Tages-Post, Dezember 1904-12-10

²³⁷² Hazánk, 12. évfolyam, 1905-04-09 / 86. szám

²³⁷³ Pesti Hírlap, 27. évfolyam, 1905-02-20 / 52. szám

²³⁷⁴ Pesti Hírlap, 27. évfolyam, 1905-04-08 / 99. szám

²³⁷⁵ Neuigkeits-Welt-Blatt, Mai 1905-05-27

²³⁷⁶ Hazánk, 12. évfolyam, 1905-06-18 / 143. szám

²³⁷⁷ Független Magyarország, 4. évfolyam, 1905-07-01 / 1180. szám

²³⁷⁸ Budapesti Hírlap, 25. évfolyam, 1905-09-24 / 264. szám

²³⁷⁹ Pester Lloyd, Jahrgang 52, nr. 1905-11-01 / 271. szám

1905.11.21-én Lucich Károly sorhajóhadnagy a Babenberg-re lett beosztva. Előtte, rövid ideig az SMS Budapest parancsnoka volt.²³⁸⁰

1906.

1906.03.10-én a Habsburg, Árpád és Babenberg csatahajókból, a St. Georg és a Szigetvár cirkálókból, valamint a Huszár rombolóból álló kötelék kifutott egy levantei cirkálásra Pólából.

1906.03.11-14-én Teodo-ban voltak.

1906.03.15-18-án Korfu következett.

1906.03.21-4.11-ig Alexandrában voltak. Itt az SMS Badenberg egyik csónakja a hadihajók evezős versenyén első helyezést ért el. A hajók nagytávolságú rádiókapcsolat létesítésével kísérleteztek.

1906.04.12-14-ig Haifa következett.

1906.04.14-24-ig Bejrútban voltak.

1906.04.25-28-ig Rodosz szigete következett.

1906.04.29-05.02-ig Szírosz-ban voltak.

1906.05.03-07 között a Suda-öbölben jártak.

1906.05.09-11 között Valona következett. (Albánia)

1906.05.11-13 között a Cattarói-öbölben (Teodo) voltak, majd tovább hajóztak Pólába.

1906.08.17-i hír: „Fiuméből jelentik : Ma délután ideérkezett a magyar-osztrák hajóraj. A flottában a következő csatahajók vannak: Wien, Budapest, Monarch, Erzherzog Karl, Árpád, Babenberg, Habsburg, St. Georg, Kaiser Karl VI., ezenkívül a torpedóflotta vezetőhajói: Szigetvár, Zenta és Aspern; alájuk sorakoznak a Trabant, Komet, Huszár, és Kaiman óceánjáró torpedók és még kilenc elsőosztályú torpedó-naszád.”²³⁸¹

1906.09.12-én Dalmáciában, kombinált, tengeri és szárazföldi hadgyakorlat kezdődött. „Összesen huszonegyezer ember vesz részt a dalmáciai hadgyakorlatban, akik közül tizenegyezer a harminckét egységből való tengeri erőre jut. A szárazföldi csapatokból résztvesz benne a zárai 2. andwelli- gyalogezred, egy svadron dalmát lovaslövész, a 22. közös gyalogezred, valamint a 36., 42., 43., 71., 72. és 91. ezred diszlokált zászlóaljai. Résztvesz a gyakorlaton a cattaroi vártüzérezred két zászlóalja, a zárai katonai parancsnokság két hegyi dandára és két század utász. Ezek lesznek a támadók, akiket hajókon fognak az összeütközés helyére szállítani. A védősereg a mosztári katonai kerület csaknem valamennyi csapata lesz. A tengeri erő két csatahajó lesz: Erzherzog Karl, Habsburg, Árpád, Babenberg, Monarch, Budapest és Wien, hat cirkáló: Sankt- Georg, Kaiser Karl VI., Elisabeth, Aspern, Zenta, Szigetvár, hat torpedóhajó: Trabant, Komet, Huszár, Kaiman, Ulan, Anaconda, valamint tíz kisebb torpedó jármű, két aknahajó, a Salamander és Basilisk, azonkívül a Lloyd-társaságtól bérelt két nagy csapatszállítóhajó és négy segédgőzös. A flottán összesen száz, nehéz- és háromszáz könnyebb ágyú van.”²³⁸²

1906-ban Pólában átfegyverezték és felújították a hajtóműveit is.

1906.11.23-án Triesztbe érkezett az Erzherzog Karl, Árpád, Badenberg, Szigetvár és kíséretük.²³⁸³

1907.

1907.01.10-én kifutott Pólából egy hadgyakorlatra az Erzherzog Karl társaságában. Február elején csatlakozik hozzájuk az Erzherzog Friedrich, St. Georg, a Zenta és kisebb hadihajók.²³⁸⁴

1907.03.04-én kifutott Teodó-ból és csatlakozott a levantei vizekre induló hajórajhoz. Ezen az úton testvérhajói nem voltak jelen. A hajóhadosztály az Erzherzog Karl (zászlóshajó), Erzherzog Friedrich és Babenberg tornyos csatahajókból állt. Parancsnok Ziegler Lucian ellentengernagy.²³⁸⁵

²³⁸⁰ Független Magyarország, 4. évfolyam, 1905-11-21 / 1323

²³⁸¹ Budapesti Hírlap, 26. évfolyam, 1906-08-17 / 225. szám

²³⁸² Pesti Napló, 57. évfolyam, 1906-09-13 / 251. szám

²³⁸³ Neuigkeits-Welt-Blatt, November 1906-11-24

²³⁸⁴ Neuigkeits-Welt-Blatt, Januar 1907-01-10

²³⁸⁵ Az Újság, 5. évfolyam, 1907-01-23 / 20. szám

A levantei utak célja, hogy a legénység folyamatosan edzésbe legyen. A másik célja a tengerentúli kereskedelem előmozdítása. Itt azt a modern elvet követik, hogy a hadihajó zászlójának meg kell előznie a kereskedelmi hajó lobogóját. Így könnyebb eladni a jó és olcsó árucikkeket. A Monarchia zászlaja világos nyelven közli az idegen néppel, hogy az egyszerű kereskedő mögött olyan hatalom áll, amely nem tűrné el, hogy érdekei sérüljenek.

1907.03.05-08-ig Zákinthosz-ban volt. (Zante)²³⁸⁶

1907.03.09-12 között Szírosz következett. (Kükládok szigetcsoport)

1907.03.13-16 között Lemnosz-on volt.

Távíratilag jelentés szerint a Badenberghadiahajó március 13-án három napi tartózkodásra Lemnosz-ba érkezett. A hajón minden rendben van.²³⁸⁷

1907.03.16-18 között Mütiléné következett.

1907.03.18-04.02 között Szmirna-ban horgonyozott.²³⁸⁸

1907.04.03-04-én Rodosz-on volt.

1907.04.06-11-ig Bejrút-ban volt.²³⁸⁹

1907.04.12-18 között Jaffa következett.

Ennek az útnak az egyik legjobb emléke az volt, hogy tisztek és sorkatonák több napig tartózkodtak Jeruzsálemben. A von Ziegler ellentengernagy vezette legénységből körülbelül 160 ember lépett be április 14-én, vasárnap, a Szent Sír bazilikába és szentáldozást végzett.²³⁹⁰

1907.04.21-23 között Vólosz-ban volt.

1907.04.24-26 között Szírosz-ban horgonyozott. (Kükládok szigetcsoport)

(Téves újságcikk szerint, ekkor 2 napig Szíriában volt.)²³⁹¹

1907.04.26-27-én Milosz-ban volt. (Kükládok szigetcsoport)

1907.28-30 között Pátra (Patrasz) következett. (Nyugat-Görögország)

„Távíratilag jelentés szerint a **Károly főherceg**, **Frigyes főherceg** és **Babenberghadiahajók** e hó 28-án két napi tartózkodásra Patraszba érkeztek. A hajókon minden rendben van. A Károly főherceg, Frigyes főherceg, Babenberg, **Uhlán** és **Streiter** hadihajókra szóló levelek Theodo felé irányítandók.”²³⁹²

A hajóraj parancsnoka Ziegler ellentengernagy.²³⁹³

1907.05.02-án befutott a Cattaró-i öböl Teodó kikötőjébe.²³⁹⁴

1907 májusától „a tartalék hajóraj, amelynek Hans ellentengernagy a parancsnoka, a „Babenberghadiahajók”, „Budapest”, „Monarch” és „Wien” hadihajókból, a „VI. Károly” páncélos-cirkálóból és a „Trabant” torpedóból áll.”²³⁹⁵

1907.05.08-i hír: „Pólából írják nekünk: E héten a magyar-osztrák haditengerészet hajórajja nagyobb harcserű flottagyakorlatot végez Montecuccoli gróf tengernagy, a haditengerészet főparancsnoka tegnapelőtt vezérkarával Pólába érkezett, s onnét a Lakroma jaton a gyakorlatra megy. A flottagyakorlaton a Károly herceg, Frigyes herceg, Monarch, Babenberg, Bécs és Budapest páncélos csatahajók, Szent György, Aspern, Károly császár, Zenta és Szigetvár páncélos cirkálók, Mágnes, Darabont, Villám, Streiter, Ulánus és Wildfang torpedóhajók, tizenkét torpedónaszád és két szállítóhajó — a Pelikán és Basilisk — vesznek részt. Ez a legnagyobb hajóraj lesz, amelyet ez ideig nálunk gyakorlatra összeállítottak.”²³⁹⁶

1907.06.29-i hír: „A magyar-osztrák haditengerészet nyári hajórajja június 35-én kezdte meg idején gyakorlatát Ziegler Lucian ellentengernagy parancsnokságával. A nyári hajórajhoz beosztott hajókból két divíziót, egy cirkáló- és egy torpedóflottilát alakítottak. Az első divízió az Erzherzog Karl, az Erzherzog Friedrich és a Babenberg csatahajókból, a második a Monarch, a Wien és a Budapest csatahajókból áll. A két divízió jelzőhajója a Zenta cirkáló. A cirkálóflottilla a St. Georg, Kaiser Karl

²³⁸⁶ Magyarország, 14. évfolyam, 1907-03-10 / 60. szám

²³⁸⁷ Az Újság, 5. évfolyam, 1907-03-15 / 64. szám

²³⁸⁸ Pesti Napló, 58. évfolyam, 1907-03-20 / 68. szám

²³⁸⁹ Az Újság, 5. évfolyam, 1907-04-09 / 85. szám

²³⁹⁰ Das interessante Blatt, Januar-Juni 1907-05-02

²³⁹¹ Az Újság, 5. évfolyam, 1907-04-25 / 99. szám

²³⁹² Az Újság, 5. évfolyam, 1907-04-30 / 103. szám

²³⁹³ Magyarország, 14. évfolyam, 1907-05-01 / 104. szám

²³⁹⁴ Budapesti Hírlap, 27. évfolyam, 1907-05-31 / 129. szám

²³⁹⁵ Pesti Napló, 58. évfolyam, 1907-05-01 / 104. szám

²³⁹⁶ Budapesti Hírlap, 27. évfolyam, 1907-05-08 / 109. szám

VI., Aspern és Szigetvár cirkálókból áll, a torpedóflottilla pedig hat torpedóhajóból, hat torpedónaszádból és hat második osztályú torpedónaszádból. A nyári gyakorlat szeptember 15-éig fog tartani s befejezése után a hajók egy részét kivonják a használatból.”²³⁹⁷

1907.08.14-i hír: „Montecuccoli gróf tengerészeti főparancsnok törzskarával s a tengerészeti hadműveleti osztály főnökével a Lakroma jatton, a dalmát kikötők megvizsgálása után részt vesz a hadihajók jövő gyakorlatán. Később vezetésével az isztriai és dalmát partokon nagyobb partvédő gyakorlat lesz. E gyakorlaton a hadiflottán kívül a magyar-osztrák tengervidéken állomásozó gyalogezredek, tüzérezredek és két léghajós osztály vesz részt. A hadiflottából hat páncélos csatahajó, két páncélos cirkáló, három cirkáló, hat torpedóhajó és tizenkét torpedónaszád lesz ott, három osztályba osztva. Az első osztály Ziegler ellentengernagy vezetésével az Erzherzog Karl, Erzherzog Fridrich, Babenberg és Zenta csatahajókból áll. A második osztály parancsnoka Kunst sorhajókapitány, a Monarch, Wien és Budapest csatahajókkal. A harmadik osztály a cirkáló és torpedóflotta Pleskott ellentengernagy vezetésével, a Sankt Georg, Kaiser Karl VI., Kaiserin Elisabeth, Aspern, Pelikán és Szigetvár cirkálóból s két csoportban tizennyolc torpedóhajóból áll.”²³⁹⁸

1907.09.18-i hír: „Ziegler Lucián ellentengernagy parancsnokságával az Erzherzog Karl, Erzherzog Fridrich, Babenberg, Sankt Georg, Aspern, Streiter, Scharfschütz, Wildfang hadihajóból és három torpedóhajóból téli hajórajt szerveztek. E hajórajt szeptember tizenötödikétől január elsejéig az Adriai tengeren gyakorlatozik.”²³⁹⁹

1907.10.22-én írták, hogy a hó végén a téli hajórajt Fiuméba megy pár napra.²⁴⁰⁰

1907.10.23-án egy publicisztika mutatja be a hajó békebeli idejének egy vélt, vagy valós jelenetét. „Esküvönket sohasem felejttem el, amelyet akkor tartottunk meg, amikor a »hosszú szabadságra« eresztettek. A »Babenberg« csatahajó fedélzetén adott össze bennünket a hajó kapitánya, P. sorhajózászlós-tiszt, s az admirális maga mondta az első felköszöntőt. S ami a legnagyobb kitüntetés, két hajó zenekara ropogtatta a csárdást, amelyet a »Babenberg« hirtelen táncteremmé átalakított fedélzetén jártunk. Az esketési szertartás után salutot lőttek ! Gittát még az admirális úr is megforgatta, hát még a tisztek !”²⁴⁰¹

1907.12.21-én Polában leszerelték és javítás végett dokkba küldték.

1907.12.28-i hír: „Fiuméből jelentik : Az itteni haditengerészeti akadémiához érkezett jelentés szerint az osztrák-magyar téli hajórajt január hó első felében Fiuméba látogat, diót több napot fog tölteni. A hajórajt, melyen Ziegler ellentengernagy parancsnokol, a Károly főherceg, Frigyes főherceg, Babenberg, Szentgyörgy, Aspern, Streiter, Scharfschütze és a Wildfang páncélosokból és tizenkét torpedó hajóból áll.”²⁴⁰²

1908.

Ebben az évben rádióállomását a hajó közepére helyezték át.

1908.01.01-én állt hadrendbe a »Miksa Ferdinand – Erzherzog Ferdinand Max« királyi herceg hadihajó. A hajó legénysége 730 fő. Minthogy haditengerészetünk évi újoncz kontingense csekély (össze-vissza 2800 ember), ennyi embert állítani az új hajóra csak azzal vált lehetségessé, hogy két másik hajót, a »Babenberg« csatahajót, meg az »Aspern« cirkálót az »első tartalék«-ba helyezték. Az első tartalékba tartozó hajók három nap alatt szolgálatba állítandók kell hogy legyenek ; békeidőben a hadihajók javarésze ilyen állapotban van.²⁴⁰³

²³⁹⁷ Budapesti Hírlap, 27. évfolyam, 1907-06-29 / 154. szám

²³⁹⁸ Budapesti Hírlap, 27. évfolyam, 1907-08-14 / 193. szám

²³⁹⁹ Budapesti Hírlap, 27. évfolyam, 1907-09-18 / 222. szám

²⁴⁰⁰ Magyarország, 14. évfolyam, 1907-10-22 / 250. szám

²⁴⁰¹ Somogyi Ujság, 14. évfolyam, 1907-10-23 / 43. szám

²⁴⁰² Pesti Hírlap, 29. évfolyam, 1907-12-28 / 307. szám

²⁴⁰³ Az Ujság, 5. évfolyam, 1907-12-06 / 289. szám

1908.01.16. „A magyar delegáció tagjai ma délelőtt megtekintették az arzenált és a dokkot, ahol a Babenberg hadihajót javítják.”²⁴⁰⁴

1908.02.28-i hír: „A szolgálatban álló flotta többi hajója a Sankt Georg, Pelikán, Aspern, Babenberg és Zenta csatahajó és czirkáló, s a torpedó flotta Höhnel sorhajó kapitány vezetésével a dalmát és istriai vizekben végez gyakorlatot.”²⁴⁰⁵

1908.05.30-án Polában volt.²⁴⁰⁶

1908.08.01-én Abbázia előtt horgonyzott a Nyári Flottakötélék tagjaként.²⁴⁰⁷

1909.

1909.05.29-én érkezett a Nyári Hajóraj Fiuméba.²⁴⁰⁸

1909.06.01-én a második hadosztályban Habsburg admirális hajó Löffler Ferenc parancsnokságával 611 emberrel, a Babenberg Hausner Mátyás parancsnokságával 538 emberrel volt Fiumében.²⁴⁰⁹

A flotta új beosztással és megerősítéssel a dalmát vizekre ment, és itt fogja végezni gyakorlatait, amelyek 1909.07.30-án véget érnek. A befejező nyári gyakorlatokat végző flotta a torpedó flottillán kívül két hadosztályból áll Haus Antal ellentengernagy parancsnoksága alatt Az első hadosztályba tartozik az «Erzherzog Karl» vezérlőhajó, az «Erzherzog Friedrich» és az «Erzherzog Ferdinand Max» csatahaj. A második hadosztályt Müller ellentengernagy parancsnoklása alatt a «Habsburg», «Árpád» és a «Babenberg- hadihajók alkotják. A megerősített czirkálóflottilla élén a «Kaiser Karl VI.» zászlóshajó áll, míg a torpedó hajórajt a «Zenta» vezeti. Hozzá tartozik a Pandur, «Turul », «Magnet » és a «Korvet» gyorsjáratú torpedóhajó, továbbá a «Pelikan» torpedógőzös és a «Hydra... «Triton» és «Skorpion» nevű torpedónaszád. A dalmát vizek mentén folyó flottagyakorlatokat eső SO-án fűjják le, mire a hajóraj Pólára tár vissza.²⁴¹⁰

1909-ben a Tartalék Hajóraj kötelékébe került.

1910.

1910.02.23-án szolgálatba állították a haditengerészet parancsnoka számára.

1910.04.02-án hatalmas vihar volt Polában. A Learoma jacht egyik partra küldött csónakjának legénysége a viharban bajba került. Az egyik tengerész vízbe fulladt. A bajbajutott csónak segítségére a Badenbergek egyik gőzcsónakját küldték ki.²⁴¹¹

„Triesztből jelentik, hogy holnap lesz a «Zrínyi» csatahajó vízrebocsátása, amely a alkalomból tegnap délután a «Habsburg», «Árpád» «Babenberg» hadihajók, valamint a «Velebit» és «Dinara» tengeri torpedónaszádok Pólából odaérkeztek.”²⁴¹²

1910.05.15-én Polában volt.²⁴¹³

Fiuméből jelentik: A Hans Antal ellentengernagy parancsnoksága alatt álló megerősített nyári hajóosztály pénteken, e hónap 15-én (1910.07.15) a fiumei kikötőbe érkezik be s hétfőig marad ott. A hajóosztálynak két hadosztálya van: az első hadosztályban vannak az Erzherzog Franz Ferdinánd, Erzherzog Ferdinánd Max és Erzherzog Friedrich csatahajók, a másodikban a Habsburg és Babenberg

²⁴⁰⁴ Budapesti Hírlap, 28. évfolyam, 1908-01-17 / 15. szám

²⁴⁰⁵ Magyarország, 15. évfolyam, 1908-02-28 / 52. szám

²⁴⁰⁶ Reichspost, Mai 1908-05-30

²⁴⁰⁷ Pesti Hírlap, 30. évfolyam, 1908-08-01 / 184. szám

²⁴⁰⁸ Magyarország, 16. évfolyam, 1909-06-04 / 131. szám

²⁴⁰⁹ Budapesti Hírlap, 29. évfolyam, 1909-06-01 / 128. szám

²⁴¹⁰ Magyarország, 16. évfolyam, 1909-07-14 / 165. szám

²⁴¹¹ Linzer Tages-Post, April 1910-04-02

²⁴¹² Magyarország, 17. évfolyam, 1910-04-12 / 86. szám

²⁴¹³ Reichspost, Mai 1910-05-15

csatahajók, a Kaiserin Maria Theresia, Zenta, Szigetvár cirkálók s a Komét, Velebit, Dinara, Csikós és Réka torpedójárművek. Az első osztály parancsnoka Hans ellentengernagy, aki egyúttal az egész hajóhad parancsnoka, a második osztályé Müller ellentengernagy, vezérkari főnökök, Begnini lovag sorhajókapitány és Raisp fregatt-kapitány. A hajóosztályhoz ezenkívül kilenc torpedónaszád és a Gáa torpedó-anyahajó tartozik, Montecuccoli gróf tengerészeti parancsnok, aki szabadságáról most tért vissza Bécsbe, a jövő hónapban, a hajóhadhoz megy s résztvesz gyakorlatain.²⁴¹⁴

1910.07.18-án Seidensacher Károly volt a parancsnoka a Babenberg-nek.²⁴¹⁵

„Polából vett értesülésünk szerint nyári hajó rajunk Haus Antal ellentengernagy parancsnoksága alatt most végzi harcászati gyakorlatait a 16-ik hadtest közreműködésével Cattaro közelében. A hajóraj első divíziója közvetlenül az ellentengernagy parancsnoksága alatt van és magában foglalja a „Ferenc Ferdinand főherceg”, „Frigyes főherceg” és „Ferdinand Miksa főherceg” nevű hajókat. A második divízió parancsnoka Miller-Elblein ellentengernagy és áll a „Habsburg”, „Árpád” és „Babenberg” hadihajókból. A gyakorlatokon a hajórajjal együttműködik Hohen ellentengernagy parancsnoksága alatt a torpedó-flotilla is.”²⁴¹⁶

A Tartalék Hajóraj kötelékébe tartozott ebben az évben.

1911.

1911.03.28-án tagja a német császár üdvözlésére Póla előtt felsorakozott köteléknek.²⁴¹⁷

1911.05.30-i hír: A nyári felszerelt első nehézhajóosztály az Erzherzog Franz Ferdinand, Radetzky, Babenberg, a második divízió az Erzherzog Karl, Erzherzog Friedrich és az Erzherzog Ferdinand Max, a harmadik csoportot a cirkálók alkotják: Karl VI., St. Georg, Mária Terézia, Admiral Spaun, Zenta, Szigetvár, továbbá torpedóhajók és tengeralattjárók.²⁴¹⁸

1911.06.24-én Karl Albrecht főherceg szállt fel a hajóra Triesztben az SMS Viribus Unitis dreadnought vízrebocsátásának ünnepsége alatt.²⁴¹⁹

1911.07.20-i hír: „A Babenberg nevű 8500 tonnás tornyos csatahajót, amely eddig az első osztályba tartozott, az első tartalékba helyezik át és felső építményét át fogják alakítani, ahogy a Habsburg és Árpád nevű testvérhajóit már átalakították.”²⁴²⁰

1911.08.24-i hír: „Fiume, augusztus 23. Ferenc Ferdinánd trónörökös ma hajnali négy órakor az „Erzherzog Franz Ferdinand” csatahajón Pólából odaérkezett. Útközben éjjeli gyakorlat volt. A csatahajó kíséretében vannak a következő hadihajók: „Radetzky”, „Babenberg”, „Erzherzog Friedrich Karl”, „Kaiser Karl VI.” és „Admiral Spaun”, továbbá két óceánjáró és hat kis torpedó. A „Lacroma” nevű hadijachton gróf Montecuccoi tengernagy tartózkodik. A hadiflotta a Mária Terézia-móló előtti kikötőn kívül vetett horgonyt. Reggeli nyolc órakor a Móló Rudolfo és a Riva Salvatore környékét elzárták, mert a csapatszállításra átalakított három Adria- és egy Austro- Americana-gőzös hajnalban szintén megérkeztek és a trónörökös megtekintette azokat. A „Carpathia” kivándorlási gőzös a kikötő bejárata előtt állott meg, mert a hatósági intézkedésre a kivándorlási hajó csak a flotta és a csapatok elindulása után jöhet a kikötőbe. A révhivatal a „Klotild”-vontatót és az „Előre” mentő-yachtot a tengerészeti hatóság rendelkezésére bocsátotta, melyek különleges szolgálatokat teljesítenek. Dél előtt háromnegyed tíz órakor Ferenc Ferdinánd trónörökös fehér motorcsónakja kikötött a Rudolfo-mólón. A trónörökös tengerésztisztí vászonegyenruhában volt. Gróf Montecuccoli tengernagy tengerészeti parancsnok kíséretében a Riva Salvatorera ment, ahová a tisztelgésére megjelent katonatisztek követték.

²⁴¹⁴ Budapesti Hírlap, 30. évfolyam, 1910-07-14 / 166. szám

²⁴¹⁵ Pesti Hírlap, 32. évfolyam, 1910-07-18 / 171. szám

²⁴¹⁶ Pesti Hírlap, 32. évfolyam, 1910-08-12 / 192. szám

²⁴¹⁷ Pesti Hírlap, 33. évfolyam, 1911-03-28 / 74. szám

²⁴¹⁸ Neuigkeits-Welt-Blatt, Mai 1911-05-30

²⁴¹⁹ Neues Wiener Journal, Juni 1911-06-24

²⁴²⁰ Budapesti Hírlap, 31. évfolyam, 1911-07-20 / 170. szám

A trónörökös ezután az „Adria“ hajóstársaság „Szedeg“ nevű gőzösére ment, amelynek hátsó árbocára nyomban felhúzták a hadi lobogót. A trónörökös elismerését fejezte ki a látottak felett és ezután a többi hajót tekintette meg. A csapatszállítás alkalmából Conrad vezérkari főnök is számos főtisztal Fiuméba érkezett. A dalmáciai hadgyakorlatokhoz a 79. gyalogezred három fiumei és otosaci zászlóalját, 800 póttartalékosát, a varasdi ulánusezredből 200 lovast, egy csapat távirászt és egészségügyi katonát az „Adria“ hajóstársaság „Jókai“, „Lederer Sándor“, „Szedeg“ és az „Austro-Americana“ társaság „Alice“ gőzöse szállítja Dalmáciába. Az élelmezést az „Ungaro-Croata“ két gőzöse végzi. Minden hajóra egy hadi tengerésztiszt megy négy altiszttel a jelzések végzésére. A trónörökös hivatalos fogadtatása elmaradt, mert inkognitóban jött. Délben az egész flotta elindult a dalmát partok felé. A tulajdonképpeni partmenti hadgyakorlatok megkezdése előtt Ferenc Ferdinánd trónörökös rendeletére a hajóraj harcserű éjjeli gyakorlatozást végzett, melynek keresztülvitelére a főherceg személyesen tette meg a szükséges intézkedéseket és parancsokat. A hajóraj Pólából két csoportban haladt ki, melyek a két cirkálóhadosztályból, összesen hat csatahajóból és torpedónaszádból állottak. A főherceg a hajóraj zászlóhajójának fedélzetén volt. Reggel egy óra után a hajórajt egy torpedóflotilla, mely 18 egységből állott, egy gyorscirkáló vezetésével megtámadta, de a csatahajók idejekorán észrevették és visszaverték a támadást. Reggel két órakor a gyakorlatot félbeszakították. A dalmáciai kombinált szárazföldi és vízi hadgyakorlatok, melyek Ferenc Ferdinánd főherceg megérkezése óta megkezdődtek, a cs. és kir. hajóhadat illető részekben a következő ordre de bataille mellett fognak lefolyni: Főparancsnokság gróf Montecuccolli tengernagy tengerészeti főparancsnok a „Lacroma“ cs. és kir. yachton. Támadó fél: Haus Antal altengernagy. I. nehéz osztály: „Erzherzog Franz Ferdinand“, „Radetzky“ és „Babenberg“ I. osztályú sorhajók. II. nehéz osztály: gróf Lanjus-Wellenburg Károly altengernagy: „Erzherzog Karl“, „Erzherzog Friedrich“, „Erzherzog Ferdinand Max“, „Seehund“, „Delphin“. Védekező fél: lovag Ch mearz ellentengernagy: „Sankt Georg“, „Kaiser Karl VI.“, „Kaiserin Elisabeth“, „Maria Theresia“, „Zenta“, „Szigetvár“, „Admiral Spaun“, „Gaea“, kilenc torpedóromboló és az összes hajóraj-torpedó csolnakok, továbbá a parti torpedó állomások hajói. A védelmi fél nyolc nehéz egységgel és húsz csolnakkal gyakorlatozik, a támadó fél tíz nehéz egységgel és 3000 főnyi csapatával szemben. A gyakorlatok stratégiai feltevése szerint a támadó fél Zára-Raguza között kísérli meg a szállítóhajókon magával hozott csapatoknak erőszakolt partraszállítását. A főként torpedóhajóira támaszkodó védelmi fél a parti csapatok segítségével megakadályozni igyekszik a partraszállítást. Ebből a célból a közép-dalmáciai hadkiegészítő parancsnokság csapatait mozgósították és a part különböző pontjain készenlétbe helyezték. A befejező gyakorlatok, melyekben nagy szerep fog jutni az éjjeli torpedó-támadásoknak, a drótnélküli hírszolgálatnak és a radiotelegráfjának, közvetlenül a Közép-Dalmát partok mentén fognak véget érni.”²⁴²¹

1911.08.25-i hadgyakorlat: „A Haus ellentengernagy parancsnoksága alatt álló kék fél a hajóraj legnagyobb részéből és egy partraszállás céljára összeállított és fölszerelt csapatkülönítményből állott, melyet négy szállító-gőzöshöz hoztak. Az egyik hajóraj két nehéz osztályra oszlott, összesen hat csatahajóval és egy cirkálóflotillával. A csapatkülönítmény az otocsáci gyalogezred négy zászlóaljából, az 5-ik számú ulánusezred egy negyed századából és egy hegyi ágyúütegből volt összeállítva Salis gróf dandárparancsnok vezetése alatt. A kék fél feladata volt, hogy csapatkülönítményeit Észak-Dalmáciában partraszállítsa, hogy ezek déli irányba nyomuljanak elő, hogy azután egy feltételezett, Felső-Horvátországból Dalmáciába előnyomuló kék csapattal együttműködhessen. Ennek megfelelően Haus ellentengernagy azt határozta el, hogy a 22-ikén délután 1 órakor elinduló hajóraj általában az északdalmáciai szigetek között haladjon és a ljubaci kikötőben kössön ki. A szállító flotilla kísérését nem lényegtelenül megnehezítette az a körülmény, hogy a Jókai csapatszállító Adria-gőzös óránként csak nyolc tengeri mérföldet futhatott meg, holott tíz tengeri mérföldre számítottak. Hogy a Jókai visszamaradását megakadályozza, arra határozta el magát a hajóhadosztály-parancsnok, hogy ezt a szállítóhajót egy csatahajóval vontassa, ami bizonyos nehézség leküzdése után sikerült is. Ezt nehézséget a vörös fél ki akarta használni, hogy a Jókai hajót a többi szállítóhajótól elvágja, ami azonban nem sikerült. A vörös cirkálóflotilla ugyanis 23-án reggel Chmelarz lovag ellentengernagy parancsnoksága alatt összegyűlt, nevezetesen három cirkáló, négy tenger alatt járó naszád és nagyszámú torpedójármű, azzal a feladattal, hogy a 8-ik hegyi dandárral együtt megakadályozza Észak-Dalmáciában az ellenség partraszállását. E feladat végrehajtásában a vörös cirkálóflotilla 22-én

²⁴²¹ Pesti Napló, 62. évfolyam, 1911-08-24 / 200. szám

délután a Quarnerolóba érkezett, hogy ott a Jókai gőzös útját elvágja. A vörös cirkálóflotilla visszaverése által, valamint egyéb intézkedések következtében a kék hadosztály már este nyolc órakor a Ljubaci kikötőbe érkezett, melyet az előreküldött flottilla már előzőleg megvizsgált, váljon ellenséges aknáktól mentes-e, amivel kapcsolatosan a Réka kék torpedó két vörös tengeralattjáró naszád támadását visszaverte. A Ljubaci kikötőben azután a hajóhadosztály és a szállító flotta este nyolc óra tizenöt perckor horgonyt vetett. A Babenberg és Spaun hajókat a nónai kikötőbe küldték azzal a feladattal, hogy ott színleges partraszállást hajtsanak végre. A Radetzky, mint hátvédő a kikötő északkeleti bejárójánál maradt. A kék különítmény kikötése most minden ellenséges behatás híján igen gyorsan és szabatosan ment végbe. Az első gyalogsági csapatok este 9 órakor értek északdalmáciai földre és 11 órakor az egész gyalogság partra volt szállítva. A lovak kiszállítása a hajnali órákig tartott. A vörös fél feladata volt, hogy a kémhír szerint Északdalmáciába várható ellenséges partraszállást elhárítsa és ezáltal a vörös haderőnek Észak-Dalmáciából Felső-Horvátországra irányuló feltételezett előnyomulását biztosítsa. Babics vezérőrnagy, a vörösök parancsnoka, kezdetben csak fokozatos előre nyomulásra szánta el magát és ennek folyamán 24-én reggel hat óra tájban csapatai zömével Polesnik vidékére érkezett. A Nóna melletti partvidéken előre küldött vörös zászlóalj eleinte Nóna felől Brevilacqua felé haladt s azt az utasítást kapta, hogy ellenséges partraszállástól függetlenül, Nónától Pobica irányában együttműködjen a vörös csapatok derekával. A partraszállás befejeztével a kék hadosztály a Ljubáci-öböl déli részében biztos készenlét-pozíciót fogalt el és a hajnal beálltával az azonnal megkezdett kémszolgálat eredményeit megvárva, fokozatosan déli irányban, Brigg felé nyomult előre, hol hosszabb pihenő volt. E pihenő állásban állapították meg ez ellenséges csapatok közeledését. A vörös csapatok ugyanis napfölkeltkor több oszlopban megindultak Zemonikó melletti éjjeli szállásukról Bisceni irányában. A délelőtti órákban küzdelemre került a sor, amelyben csakhamar mindkét fél valamennyi csapatai résztvettek. Az ütközet eldöntését mindkét részről a nyugati szárnyon próbálták meg. Mielőtt azonban ez megtörténhetett volna, Salis gróf ezredes, a kék part parancsnoka, a hadgyakorlat vezetőségétől megkapta a hadosztályparancsnokság amaz értesítését, hogy a sereg derekának tervbe vett offenzívája megszakadt, és álljon készen, hogy 25-én újra visszainduljon Fiuméba. A kék párt erre megszüntette az offenzívát és az új helyzetnek megfelelő pozíciót foglalt el. Ezzel szemben a vörös csapatok is egyelőre várakozó magatartást foglaltak el. Tehát a harc mindkét részen megszűnt. Csak amidőn a kék csapatok partraszállása befejezést nyert, intéztek számos támadást a vörös torpedónaszádok és tenger alatt járó hajók és pedig a Ljubáci öböl bejárójának mindkét végében. E támadásokat azonban az űrhajók visszautasították. Míg 24-én délelőtt a szárazföldön az eddig vázolt ütközetek folytak le, a tengeren a vörös flotta időközben megállapította, hogy a kék csapatok Ljubac kikötőjében partraszállanak és most minden erejével azon volt, hogy a nevezett kikötőbe vezető két utat megszállja. 24-én délután, a rákövetkező éjjel és 25-én délelőtt a vörös part hajói szakadatlanul kísérletet tettek arra, hogy Ljubac kikötőjébe benyomulhassanak. A kék flotta ezzel szemben a kikötő két bejáróját hatalmas hajóhadosztályokkal elzárta és sikerrel verte vissza a vörös flotta támadásait. A szárazföldön időközben a vörös part szükségét látta, hogy az erősebb kék csapatok elől visszavonuljanak. A visszavonuló csapatok Polesnikig értek és az éjjelt is itt töltötték. A kék csapatokat részben a vízhiány és a fáradtság, részben pedig a hadgyakorlatok vezetőségétől vett értesítések következtében az operációs helyzetben beállott változások arra bírták, hogy az ellenséget ne üldözzék, hanem az éjjelt a csatatéren töltsék. A hadgyakorlatok vezetősége ugyanis tudomására hozta a kék csapatok parancsnokságának, hogy az előnyomulás folytatása nem látszik célszerűnek és ennek következtében álljon készen a hadosztály arra, hogy 25-én délelőtt ismét hajóra száll. Ennek következtében Salis gróf ezredes-dandárparancsnok elhatározta, hogy csapatait visszavezeti Ljubácba. Badics vezérőrnagynak pedig meg kellett ismételnie azt a kísérletét, hogy a partraszállott ellenséget megverje. Az emez elhatározások folytán 25-én folyt ütközet így történt. A két párt kora reggel támadást intézett a vörös őrsök ellen, azzal a szándékkal, hogy ezzel megkönnyítse a visszavonulást. A csapatok ezután egyes részekben tértek vissza Ljubácba. A kék csapatok zöme féltíz órakor kezdte meg a hajóra szállást, ami déli tizenkét órakor be volt fejezve. A vörös csapatok, melyeket a kékek támadása az üldözésben eleinte visszatartott, csak lassan nyomultak utánuk. A midőn a délelőtti folyamán a kék csapatok közül nagyon sokan voltak már a parton és a hajóraszállítás javában folyt, a midőn tehát támadástól már alig kellett tartani, Ferenc Ferdinánd elrendelte, hogy a hadgyakorlatot szüntessék meg és lefúvatott. Ferenc Ferdinánd kir. herceg e hónap 23-án a Danubius-hajógyár megtekintése után azonnal zászlóshajójára ment, honnan mint a hadgyakorlat vezetője figyelemmel kísérte a szállító flotta és a hajóraj mozdulatait. A szállító hajórajnak a Ljubáci öbölbe való befutása után este negyed tíz órakor az első partra szállított csapatokkal ő is

partraszállott és itt fogadta Salis gróf dandárparancsnoknak, a kék csapatok főparancsnokának jelentéseit, majd megfigyelte a kék csapatok partraszállításának minden fázisát, amennyiben megtekintette a csapatok állásfoglalását a szárazföldön, majd motorcsónakon a beérkező csapatszállító hajókat látogatta meg és különösen nagy érdeklődéssel szemlélte a lovak be- és kihajózását. Éjjel egy órakor tért vissza a királyi herceg a hajóraj zászlóshajójára, de már reggel négy órakor partraszállott és nyomon követte az előrenyomuló kék csapatokat. A fenség Ljubacból Brigbe lovagolt, majd hosszabb pihenés után a Bracsevacs környékbeli magaslatokra, honnan a kék félnek az ütközetbe való készülődését figyelte meg. Délután egy órakor visszatért Brigbe, ahonnan automobilon Zárán át Nónáig ment, hol a rá váró torpedónaszádra szállt, amelyen a ljubáci kikötőbe hajózott, ahol időközben nagyfokú hullámvész állott be. Délután három órakor a visszatért a zászlóshajóra, ahol fogadta Hauss ellentengernagynak a ljubáci öbölben lefolyt tengerészeti gyakorlatról szóló jelentését. Ma már korán reggel partraszállott, hol megfigyelte a kék csapatok visszavonulását, majd a kikötőbe lovagolt és zuhogó esőben végignézte a csapatok hajóraszállását. Lehívás után hadgyakorlati napiparancsot adott ki, melyben elismerő szavakkal nyilatkozik a csapatok munkájáról és elbúcsúzott Frigyes királyi hercegtől, a vezérkari főnöktől, a tengerészeti parancsnoktól, valamint a tábornoki kar többi tagjától. Ezután motorcsónakon a Dalmát hadihajóra ment, hol a hadgyakorlatokra egybegyűlt önkéntes automobil-hadtest jelentését fogadta. A Dalmátról visszatért a hajóraj zászlóshajójára, amely a Lakroma hajó kíséretében déli tizenkét órakor Póla felé indult. A királyi herceg este fél hét órakor Pólába érkezett, honnan este nyolc órakor Brosch alezredes szárnysegéd és Mares udvari számtanácsos kíséretében udvari külön vonaton a Salzburg melletti Werfenbe utazott. Kíséretének többi tagjai, Hummel őrnagy, Gudenus gróf százados és Bauer hajóhadnagy egyenesen Bécsbe utaztak.

A ma befejezett hadgyakorlat után Ferenc Ferdinánd királyi herceg a következő parancsot adta ki: Ljubác, 1911. augusztus 25. A ma befejezett dalmáciai partraszállási hadgyakorlat rendkívüli megelégedésemre szolgált, őfelsége haditengerészete, mint minden alkalommal, úgy most is újra bebizonyította, hogy **a haditengerészeti ügyesség legfelsőbb fokán áll és a szárazföldi operációkban is kiválóan közreműködik.** A hadsereg és a landver csapatai elismerésre méltó kitartással túrték a fáradságokat és a harcszerű kiképzés és menetelés tekintetében a legszigorúbb követelményeknek teljes mértékben megfeleltek. **A haditengerészeti és szárazföldi csapatok parancsnokainak rendelkezései igen célszerűen alkalmazkodtak a viszonyokhoz, világosak, határozottak és tökéletesek voltak és ilyképpen alkalmat adtak a hadsereg és a tengerészet fontos együttműködésére.** A midőn ezért kiváló megelégedésemnek adok kifejezést, hogy ő felségének, a legfőbb hadúrnak a partraszállási hadgyakorlatoknál egyesített csapatok kiváló állapotáról és képességeiről tehetek jelentést, a parancsnokoknak, tiszteknek és a legénységnek teljes dicséretet és meleg köszönetet mondok. E parancs azonnal közzéteendő és a legénységnek anyanyelvén tolmácsolandó. Ferenc főherceg, lovassági tábornok és tengernagy.²⁴²²

1912.

1912.03.03-án már tervezték a kiselejtezését.²⁴²³

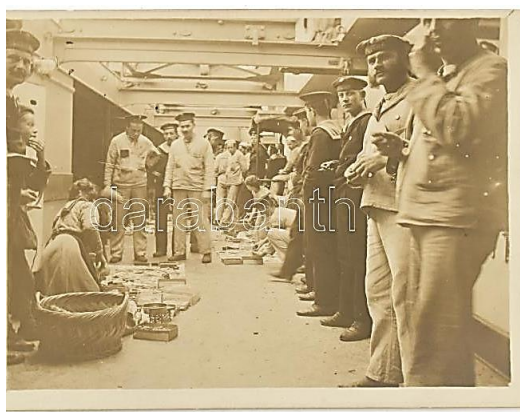
²⁴²² Budapesti Hírlap, 31. évfolyam, 1911-08-26 / 202. szám

²⁴²³ Pesti Hírlap, 34. évfolyam, 1912-03-03 / 54. szám

2424

A hajó konyha részlete

2425

Árus a hajó fedélzetén a levantei út alatt

1912.12.04-i hír: „Triesztben vasárnap a „Babenberg” hadihajón kazánrobbanás történt. A kiömlő gőz és a szétvágódó ércdarabok halálosan megsebesítettek egy Melcher nevű osztrák, most behívott tartalékos gép-altisztet.”²⁴²⁶

1914.

Ebben az évben a hajókat más színre festik át.²⁴²⁷

1914.05.07-i hír: „A Babenberg hadihajó ma háromnapos tartózkodásra Vath-ba érkezett.”²⁴²⁸ **Vath kikötő a görögországi Ithakában.**

1914.05.19-én távirati jelentés szerint a Babenberg nevű csatahajó négy napos tartózkodásra Argostokiba érkezett. A hajón minden jól van.²⁴²⁹ (Argostoki = Argostolion Kefalonia, Görögország)

„Távirati közlés szerint a Babenberg hadihajó május 20-án Korfuba érkezett. A hajón minden rendben van.”²⁴³⁰

1914.06.16-i hír: „Fiuméből jelentik: Haditengerészetünk iskolahajórajja, mely a Monarch, Babenberg és Zenta hadihajókból áll, napok óta itt tartózkodik Stupar Pál hajórajparancsnok vezetésével. A hajókon az említett iskolának mintegy 400 növendéke tartózkodik. Stupar parancsnok hivatalos látogatást tett Wickenburg István gróf kormányzónál, a ki e látogatást tegnap viszonzta a Babenberg hadihajón, mely a kormányzó tiszteletére 19 üdvölvést adott. A hajóraj e hónap 17-ig marad itt. A napokban ideérkezik a VII. Károly és a Zára nevű hadihajó is, a melyek a tengerészeti akadémia növendékeit vizik tanulmányútra.”²⁴³¹

1914.07.21-én Albániában, Durazzo magasságában forradalmi harcok dúltak. Az itt lévő nemzetközi flottához (olasz, angol és a Monarchia hajói) tartozott az SMS Szent György és az SMS Babenberg, amely hajók a térségben egymást váltották.²⁴³²

Tagja volt 1914. július 28. és augusztus 10. között az SMS Geoben és SMS Breslau fedezésére kifutott hajóköteléknek, de Brindisínél visszafordultak, mivel a német hajók nem az Adriát, hanem Törökországot választották. Így befutott Pólába.

1914.12.09-i hír: A Katonák karácsonyára ő felsége Babenberg hadihajó legénységének gyűjtése (Almássy Géza önkéntes útján) 184.76 korona.²⁴³³

²⁴²⁴ <https://onebid.hu/hu/fenykepek-az-s-m-s-babenberg-osztrak-magyar-hadihajó-matrozai-a-konyhan-foitolap/2215078#img>

²⁴²⁵ <https://onebid.hu/hu/fenykepek-az-s-m-s-babenberg-osztrak-magyar-hadihajó-koerutazasa-az-egei-tengeren-es-levanteben-1905-ben-es-1906-ban-a-helyiek/2215079#img>

²⁴²⁶ Népszava, 40. évfolyam, 1912-12-04 / 287. szám

²⁴²⁷ Linzer Volksblatt, April 1914-04-12

²⁴²⁸ Az Újság, 12. évfolyam, 1914-05-07 / 107. szám

²⁴²⁹ Az Újság, 12. évfolyam, 1914-05-19 / 117. szám

²⁴³⁰ Az Újság, 12. évfolyam, 1914-05-23 / 120. szám

²⁴³¹ Budapesti Hírlap, 34. évfolyam, 1914-06-16 / 139. szám

²⁴³² Pesti Hírlap, 36. évfolyam, 1914-07-21 / 170. szám

²⁴³³ Pesti Hírlap, 36. évfolyam, 1914-12-09 / 311. szám

1915.

Ancona 1915.05.23-24.

Flottatámadásunk Ancona ellen. Az egész világ bámulatát vontuk magunkra gyors és nagy arányú flottatámadásunkkal, amikor alig tíz órával az áruló szövetséges hadüzenete után a keleti olasz partvidék nagyobbik felét vettük hatásos tűz alá. A magyar osztrák tengeri haderő harcikedvét és teljesítőképességét beigazoló támadás egyik izgalmas eseményét, Ancona tüzelését írja le levelében Kiss Máté, a vakmerő támadásban szereplő „Babenberg“ matróza. Érdekes leveléből közöljük a következőket. 1915. május hó 13-án délelőtt 10 óra volt, amikor a kürtös alarmot fújt és a parancsnokunk a hajó legénysége előtt felolvasta őfelségétől érkezett táviratot, ami csakis tengerészletünknek szólt. A távirat első sorait hidegvérrel hallgattuk végig, majd következett az a rész, amiben tudatták velünk, hogy „hűséges“ szövetségesünkkel, Olaszországgal a háború kitörése percek kérdése. A többi sorokat már nem lehetett felolvasni a legénység irtóztos hurrá kiáltása miatt mert a hurrázás igazán leírhatatlan hanghullámzásban ment végig. A legénység elképzeltetlen örömujjongással várta szövetségesünk hadüzenetét, azt a várva várt háborút, amiben nekünk részt kell venni. De nem is sokat vártunk a boldog percre, mert már délután 4 órakor megjött a távirat, hogy Olaszország megüzente a háborút. Megérkezett újból őfelsége távirata és a tengerészparancsnok parancsa, amit a legénységnek küldött. A parancsnokunk beszéde, aki igazán nyugodt és bátor ember, úgy feltűzte a legénységet, hogy máris készek voltunk a legsúlyosabb következményekre. E jelenet újból száz meg száz hurrák kiáltással végződött. Délután fél 6 órakor ismét sorakoztunk a hajó fedélzetén fekete öltözetben a tisztakar is, a legénység is, a hajóórség kivételével. Ilyen komoly helyzet még nem játszódott le a szemem előtt, mert most tárult csak elénk, hogy mi is vár reánk, a feneketlen tengeren. Megjelent ekkor az Árpád-hajó parancsnoki hídján a divízió-lelkész s elvégezte az indulás előtti imát és a szentmise után megáldotta a divíziót a Habsburg, Árpád és Babenberg hajókat és a hajók személyzetét. Letérdelve vetettünk keresztet a szép Pünkösdvásárnap délutánján, ami meghozta szövetségesünk hadüzenetét. Az ima és a beszentelés után a legénység bevonult a középfedélzetre. A szemek csillogtak az örömtől s eszünk odahaza járt köveseinknél, hogy ugyan ők tudják-e azt, hogy mi mire készülünk? A szívek izgatottak voltak s a vérerek dupla ütéssel működtek a szervezetekben. Hisz máris alig vártuk a parancsot a kiszaladásra, mert úgy fel voltunk ingerelve, hogy még megkötvé sem bírtak volna már igen sokáig visszatartani a kiszakadástól. Este van a nap már nyugodni igyekszik. Az olasz határon a torpedóflottánk hajói kiszaladtak a kikötőből, a legénység irtóztos hurrá kiáltásai mellett. Nagy, sötét vázak messziről és már az esthomály elfedi őket. Akik először hagytak itt bennünket csakhamar eltűntek az Adria néma vizén. A legénység feszült figyelemmel várja a parancsot a tüzelésre. Körülbelül fél 2 óra volt, amikor kiadták a parancsot az ágyúzásra. Ekkor már tisztában voltunk azzal, hogy hova, melyik várost küldjük lövedék alakjában az olaszoknak a kívánt városok közül. Több golyóra rá is írtak Fiume, Trieszt, Pola és Dalmácia egy része, beleszorítva egy-egy 30 és felesbe Pünkösdhétfő reggelén. Izgatottan vártuk már a tüzelés percét majd összevertünk azért, hogy ki löjjön, de csakhamar megegyeztünk abban, hogy fejenként 20—30 darabot küldjön ki mindegyik. A hold már eltűnt a tenger színéről s a friss olasz levegő kiveszi az álmat szemeinkből. Most már homályosan láthatók az olasz partok. Az ágyuk megtöltve, a távolság is pontosan beállítva, várjuk a parancsot, hogy „Lage!“ Reggel négy órakor feltűnt szemünk előtt Ancona városa, melynek tengerfelőli részét egy magasabb hegy védi, melyre három erőd volt felépítve. Az erődökből 24-es ágyúcsövek lestek felénk a tenger színére. Négy óra hat perckor leadtunk egy 24-es lövést az egyik erődre, hogy tudassuk velük megérkezésünket. Most megkezdtek a várakból a tüzelést, de erre mi is elküldtük nekik a válaszokat s pár perc leforgása alatt remek látványt mutattak a levegőbe repülő erődök, amint ijesztő morajjal gurultak bele a tenger vizébe. Lövéseink kitűnőek voltak, habár a távolság nagy volt és hajónk is sebesen haladt. Az erődök eltűntek s a tetőkön füst oszlopok jelzik a hatást. Mi pedig rohamosan közeledtünk a város felé s szünet nélkül lőttük az olaszoknak a kívánt városok nevével megjelölt lövedékeket, melyek rettenetes pusztítást visznek véghez. Az összes katonai épületek, az állomás egy tehervonat a vasúti híd, a hajógyár, egy hajó, a naftatartályok a mólóval együtt dülnek romba s lángnyelvek között hever minden. Csak egy torpedóláncirozó készülék áll még a sarkon betonba építve s próbálkozik torpedónak ránk küldözgetésével de sikertelenül. Csak egy 30 és feles kellett a „Dalmácia egy része“ felirattal s a készülék levegőbe röpült. Dolgunk elvégzése után ott hagytuk az agyon ijedt olaszokat, hogy később nyugodtan ehessék meg reggelijüket. E 35 percig tartó élvezet ép elég volt arra, hogy még frisseben

bemutakozzunk a háborús olaszoknak, most pedig várjuk a jövőt, hogy újból és bátran megálljuk helyünket a hazáért. Kiváló tisztelettel Kiss Máté tart. tengerész. I. M. S. „Bandenberg.”²⁴³⁴

1918.

1918.01.04-én kiemelték az aktív flottából és a Kikötői Tengernagyi Hivatal alárendeltségébe került. A Tengeralattjáró Parancsnokság használta.

1918.03.01-én kifutott Cattaro felé.

1918.04.04-én egy Ancona elleni támadáshoz felhasználták az egyik nagycsónakját. A csónakot az olaszok április 5-én Marzocca partjainál megtalálták és bevontatták Anconába.

1918.07.17-én egy bombatámadás során találatot kapott és két fedélzete is átszakadt.

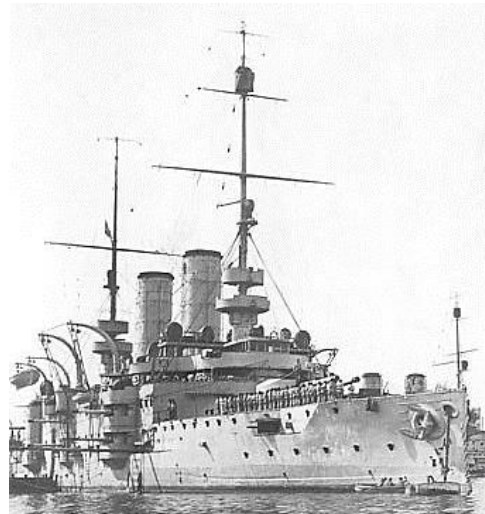
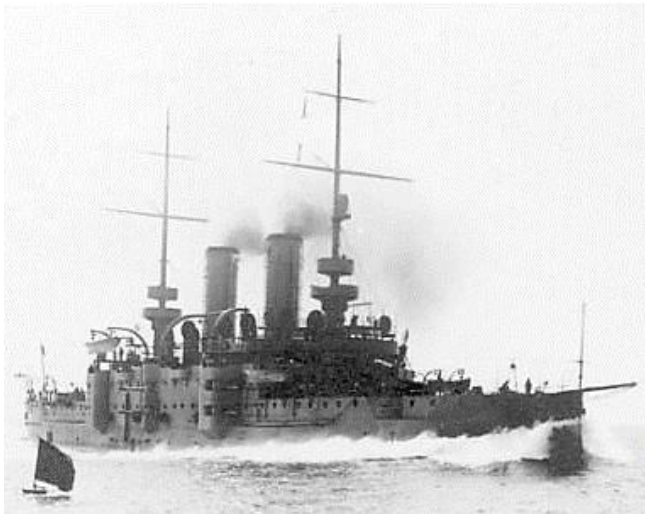
1920.

Nagy-Britannia kapta meg hadizsákmányként.²⁴³⁵

1922.

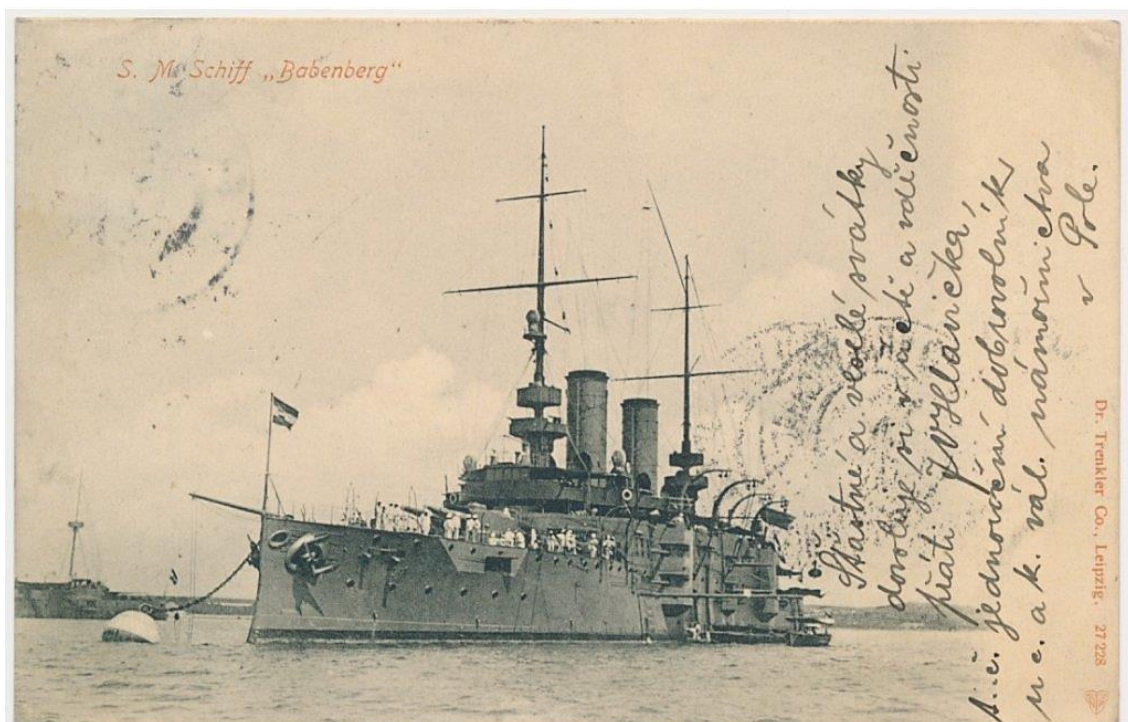
Az angolok lebontásra eladták Olaszországnak.

1922 májusában még Pólában, az Oliva-szigetre vezető híd mellett horgonyzott, kiserelt ágyúcsövekkel. Később az olasz Vaccaro & Co Acélművek lebontotta.

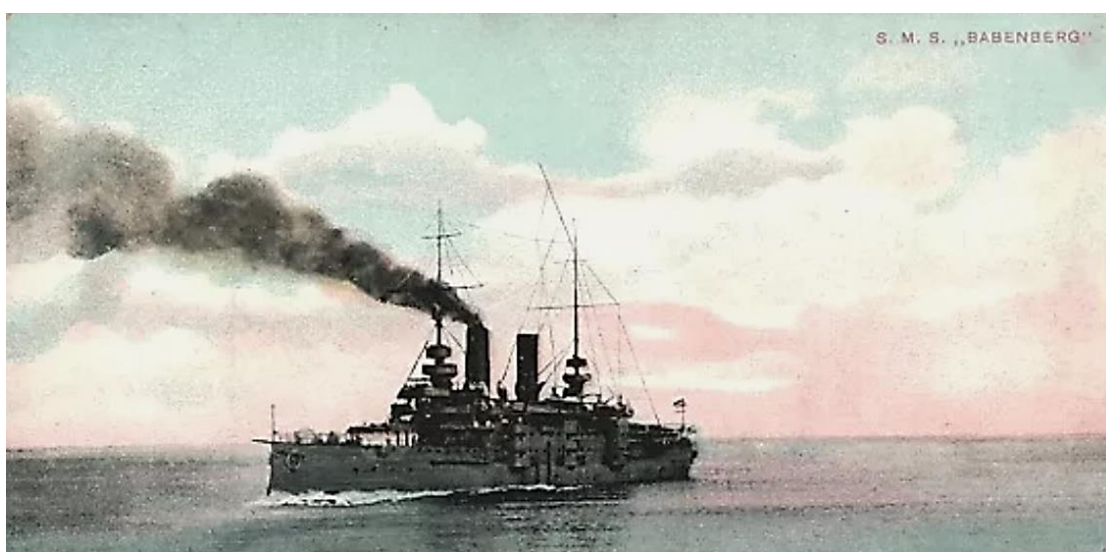

²⁴³⁴ Pécsi Ujlap, 9. évfolyam, 1915-07-25 / 169. szám

²⁴³⁵ https://hu.wikipedia.org/wiki/SMS_Babenberg

2436

2437

Parancsnokai:

- 1903 Danelutti tengerészkapitány és Baselli (Viktor) korvettkapitány
- 1904 Pleskott Herman (Erazmus) sorhajó-kapitány (utóbb ellentengernagy)
- 1905, 1906 Praprotnik Alajos sorhajókapitány²⁴³⁸
- 1906 Strinzenberger (Grinczenberger) Frigyes sorhajókapitány
- 1909 Hausner Mátyás
- 1910 Seidensacher Károly

Tengernagyok:

- 1905 Montecuccoli flottaparancsnok

²⁴³⁶ https://www.armedconflicts.com/BB-SMS-Babenberg-1902-t30987#valka_group-3

²⁴³⁷ <https://www.ebay.com/itm/296890997643>

²⁴³⁸ Neugkeits-Welt-Blatt, Mai 1905-05-25